

(רמ"ק), וְהָאֵתְמַר וּכְמוֹ שֶׁלִּמְדָנוּ שֶׁמִּשְׁכַּב, (שמות יב) וְנָתַנוּ עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמְּשָׁקוֹף, בְּגִיזֵי לְאַחֲזָאָה מִהֵימְנוּתָא [ק]

שטעם הדבר הוא בכדי להראות את האמונה שהוא שם הוי"ה על הפתח.

הטעם שהתחילה התורה לבאר ענין הפסח בארבעה עשר ולא בחמשה עשר

וּבְאַרְבַּעַה (נ"א וּבְחַמְשָׁה) עֶשֶׂר, הָאֵתְמַר, דְּהָא פְּדִין מִבְּטָלִין חֲמִיץ וּשְׂאֹר וּכְבֵר לְמַדְנוּ שֶׁהֵטַעַם שֶׁהִתְחִילָה

התורה לבאר את ענין חג הפסח בארבעה עשר ולא בחמישה עשר שהוא עיקר המועד,

וטעם הדבר הוא לפי שבי"ד בניסן מבטלים את החמץ והשאר שהם כנגד זו"ן דקלי' שהם

מִתְבַּטְּלִים בִּי"ד בְּנִיסָן מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעַלָּה, וְאַסְתַּלְקוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוּתָא אַחֲרָא, וְאַתְעַקְרוּ מִנִּיהָ, וְאַתְאַחֲדוּ בְּמִצָּה, (דף צ"ה ע"ב)

אור הרשב"י

הקדוש ברוך הוא לעובדו מיראה כי הוא יכול ליקח החיות מהאדם ובודאי ראוי לעובדו ביראה גדולה, וזהו ונתנו על שתי המזוזות כדי שיתגלה המלכות של הבורא ברוך הוא. ועל המשקוף, רומז ליעקב אבינו ע"ה שהיה שוקף על שתיהן והיו יכולים לצאת ממצרים, זה היה בפסח מצרים. אבל בבית המקדש היה הפסח נשחט בשלוש כתות והיה זה נגד האכות שהם שלושה. ולא היה צריך ליתן מן הדם אלא מתנה אחת, רמז למדת מלכות שמכל העובדי כוכבים ומזלות בחר בבני ישראל שהם אחת.

[ק] וביאר העבודת ישראל על מש"כ ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף (שמות יב, ז). נראה לומר שמחמת שהמצרים עשו בכשופים שלהם שאפילו עבד אינו יכול לברוח ממצרים ומכל שכן ששים ריבוא ישראל, על כן ציוה ה' יתברך ברוך הוא ליתן על שתי המזוזות לרמוז כנגד אברהם ויצחק אבינו שהם גילו אלהותו של הקדוש ברוך הוא, אברהם גילה המלכות של הקדוש ברוך הוא לכל באי עולם ואמר שבודאי ראוי לעבוד אותו מחמת אהבה שהוא הנותן חיים ומזונות. ויצחק פירסם אלהותו של

הלימוד היומי

לע"נ שרה אסתר בת רחל ולע"נ יעקב יהושוע בן אסתר ודוד ז"ל

קְשׁוּרָא קְדִישָׁא ועי"כ מסתלקים ישראל מרשות הסט"א מדרגה אחר מדרגה ונעקרים ממנה לגמרי ואח"כ הם נאחזים במלכות הנקראת מצה ונקשרים בקשר של קדושה שכל פרצופי האצילות נקשרים בו (רמ"ק). **בְּתָר דְּאִתְגְּזְרוּ, עָאלוּ בְּהַ, עַד דְּאִתְפְּרְעוּ, וְאִתְגְּלִיּא רְשִׁימָא דְּלְהוֹן** ולאחר שישראל נימולו הם נכנסו רק במלכות עד הזמן שהם עשו פריעה במרה ואז ע"י הפריעה התגלה הרושם של הברית שלהם ועי"כ הם נכנסו ליסוד (רמ"ק), **וּכְדִין יְהֵב לְהוֹן קְשׁוּרָא, בְּאִתְרַעְלָא, בְּקְשׁוּרָא דְּמְהִימְנוּתָא, בְּאִתְרַדְכְּתִיב** שאז נתן להם הקב"ה קשר במקום יותר עליון והוא קשר אותם בקשר האמונה כי ע"י הפריעה שהיא ביסוד הם עלו אל הת"ת שהוא כלל האצילות שהאוחז בו אוחז בכל האצילות שנאמר על מקום הת"ת, (שמות טז) **הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם** [קא] דהיינו, **מִן הַשָּׁמַיִם דְּיִיקָא, וְהָא אוֹקְמוּהּ שׁוּדַאי** הת"ת הוא סוד שמים שהוא מלשון אש ומים כי הת"ת כולל חסד וגבורה וכמו שלמדנו (רמ"ק).

אור הרשב"י

כשאדם הוא מחוסר הבטחון ויוצא מהגדר הנכון והראוי לבטוח בה: ולקטו דבר יום ביומו, פירוש צריך להתחדש אליו הלקיטה מחדש כי אם היה בוטח בלב נאמן היתה פרנסתו מזומנת לו שלא בצער ועבודת כלל כי אם כמטר הזה ההולך שלא בניגעה וזהו ויצא העם ולקטו.

[קא] וביאר הנועם אלימלך על מש"כ הנני ממטיר לכם לחם מן השמים (טז, ד). פירוש הנני, פירושו בדבר ההוה תמיד, כלומר שהשם יתברך אומר מה שאתם אומרים שצריכים לפרנסה אני תמיד בכל עת מוכן ומזומן לפרנס ולתת לכל איש מידי יום ביומו פרנסתו מהשמים. ויצא העם ולקטו בו, פירוש אך

הלימוד היומי

לעי"נ שרה אסתר בת רחל ולעי"נ יעקב יהושוע בן אסתר ודוד ז"ל

בי"ד הלבנה בשלימותה ויש יחוד זו"ן

תָּא הָזִי, בְּאַרְבֵּיּסָר (נ"א בְּחַמִּיסָר) בְּשַׁעֲתָא דְזוּוּגָא דְסִיְהָרָא
אַשְׁתַּכַּח בְּשְׁלִימוֹ עִם שְׁמֵשָׁא, וְכַתְרִין תַּתְּאִין לָא
מִשְׁתַּכְּחִין כָּל כֶּךָ בְּעֶלְמָא בא וראה שבי"ד בניסן בשעת בין הערביים
 שהוא זמן שחיטת קרבן פסח מתחילה הכנה אל זיווג המלכות שתתייחד בלילה והוא בזמן
 שזיווג הלבנה שהיא המלכות נמצא בשלימות עם השמש שהוא ז"א, דהיינו שאז הלבנה
 מאירה ומתמלאת מאור השמש ואין בה חיסרון כלל וכמו שהמלכות מתמלאת בשלימות
 מהז"א, ואז הספירות התחתונות של הקלי' לא נמצאים כל כך בעולם (רמ"ק), **דִּהָא**
בְּחֻדְתוּתֵי דְסִיְהָרָא, זִיגִין בִּישִׁין מִשְׁתַּכְּחִין, וּמִתְעָרִי
לְאַתְפֶּשֶׁטָא בְּעֶלְמָא כי הרי בתחילת החודש שמתחדשת הלבנה אז הכוחות
 הרעים של הקלי' נמצאים ומתעוררים בכדי להתפשט בעולם כי אז אין המלכות בשלימותה
 ואין בה כח לבער את הקלי'. **וּבְשַׁעֲתָא דְזוּוּגָא דְסִיְהָרָא אֲשַׁתְּכַח**
בְּנִהִירוֹ דְשְׁמֵשָׁא בְשְׁלִימוֹ, מִתְכַּנְשִׁי כְּלָהוּ לְאַתְרֵהּ חָד,
וְקִדּוּשֵׁי מַלְכָּא אֲתַעְרוּ ובשעה שייחוד הלבנה שהיא המלכות מצוי בהארת
 השמש שהוא ז"א בשלימות אז כל הקלי' מתכנסים למקום אחד של הנקב של התהום הגדול
 בצד צפון ואז קדושת המוחין של המלך ז"א מתעוררת ע"י הייחוד. **כִּדְרִין כְּתִיב** ואז
 נאמר (שמות יב) **לֵיל שְׁמוֹרִים הוּא לִיהוּה** [קב], **דִּהָא זוּוּגָא**

אור הרשב"י

[קב] וביאר הקדושת לוי על מש"כ ליל שימורים משפיע תמיד חסד על ישראל, וכדי שלא יקבלו
 הוא לה' (יב, מב). הכלל, הקדוש ברוך הוא חס ושלום החיצונים מהחסד ההוא הנשפע

הלימוד היומי

לע"נ שרה אסתר בת רחל ולע"נ יעקב יהושוע בן אסתר ודוד ז"ל

קְדִישָׁא אֲשֶׁתִּכַּח, וְהוּא שְׁמוּרִים בְּכֻלָּא שְׁהֵרִי אַז הֵיִיחוד נִמְצָא וְאֵז

ז"א שומר את המלכות מכל החיצונים.

רבי אחא חולק ואומר שהייחוד לאחר ליל הסדר

רְבִי אַחָא אָמַר, בְּגִין כַּךְ תִּקְוֵנָא דְכֻלָּא (נ"א דְכֻלָּה) בְּהוּא

יּוֹמָא, וּבְלִילֵי אֲשֶׁתִּכַּח יִשׁוּבָא דְבֵיתָא אִמְנַם רְבִי אַחָא

חולק על רבי חייא שאמר שהייחוד הוא בליל ט"ו וסובר שהייחוד הוא באור הבקר כי מכיון

שהקלי' מתבטלים ב"ד בניסן אז באותו זמן נתקנת המלכות הנקראת כלה ע"י המילה

והקרבת פסח ואח"כ בליל ט"ו נמצא יישוב הבית דהיינו שבליילה המלכות היא בית והיכל

לז"א והיא נתקנת ומתקשטת לז"א ע"י המצות שעושים ישראל בליל הסדר ואז הוא ליל

שימורים כי המלכות שומרת וממתינה לז"א כל הלילה בכדי להתייחד עמו באור הבקר

(רמ"ק), וְוִי לְאִינוּן דְּלֵאוּ מְבַנֵּי בֵיתָא נִיְהוּ, כִּד אֲתָאן

לְאִזְדוּנָא אֲרִיִּיתָא (ס"א אֲרִיִּוּתָא) כְּתָדָא אוֹי לֵאלוּ שְׁהִם אִינַם מְבַנֵּי

הבית ואינם עוסקים בתיקון המלכות כאשר באים להתייחד הז"א הנקרא תורה שבכתב עם

המלכות הנקראת תורה שבעל פה (מק"מ), וְוִי לְאִינוּן דְּלֵא אֲשֶׁתִּמוּדְעָן

אור הרשב"י

עשה והמצות לא תעשה, אך כביכול השם
יתברך בעצמו עשה זה לטובת ישראל לשומר
השפע והחסד שלא יוכלו החיצונים לקבל. וזהו
הרמז ליל שמורים הוא לה, כביכול עשה זה
השמירה שלא יקבלו החיצונים השפע.

מהבורא ברוך הוא על העולמות, לזה ישראל
בהמצות עשה עושים פעולות שהבורא ברוך
הוא ישפיע תמיד חסד על ישראל, ובלא תעשה
פועלים שלא יקבלו החיצונים השפע. והנה
במצרים עדיין לא קבלו ישראל התורה, המצות

הלימוד היומי

לע"נ שרה אסתר בת רחל ולע"נ יעקב יהושוע בן אסתר ודוד ז"ל